

Toekomstvormers

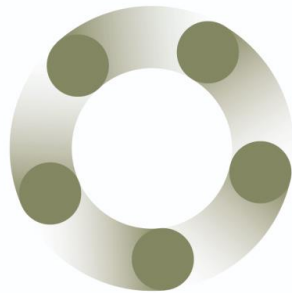

"My first requirement for a sane futurism begins with the simple statement: I am not here to participate in the destruction of a world where I have (or hope to have) descendants."

(Uit: Frank Herbert: Doll Factory, Gun Factory 1973)

avans
hogeschool

Centre of Expertise
**Brede Welvaart &
Nieuw Ondernemerschap**

Powered by **avans**

Brede welvaart

“Brede welvaart gaat in essentie over het welzijn van mensen. Het is een maatstaf voor alles dat mensen van waarde vinden. Naast materiële welvaart gaat het ook om zaken als gezondheid, onderwijs, milieu en leefomgeving, sociale cohesie, persoonlijke ontplooiing en (on)veiligheid. Het gaat zowel om de kwaliteit van leven in het ‘hier en nu’, als om de effecten van onze manier van leven op het welzijn van mensen op andere plekken en voor toekomstige generaties.”

- Planbureau voor de leefomgeving

- Transities richting duurzaamheid veranderen de leefomgeving ingrijpend (RLI, 2019)
- “Without images of the future that inspire hope and foster collaboration there is a high risk of despair and war” (UNESCO, z.d.)

A young man with dark hair is looking through black binoculars. He is wearing a dark blue t-shirt. The background is a blurred landscape of orange and red hills under a soft, hazy sky, suggesting a sunset or sunrise. The image is split vertically, with the left side showing the man and the right side being white.

Je wordt wakker in 2050...

Oefening overgenomen van Loes Damhof:
<https://www.youtube.com/watch?v=d55bTCW5dK4>

Hoe dromen we over de toekomst?

- Toekomstvisies zijn vaak gefocust op technologie en economie.
- Deze beelden worden als vanzelfsprekend gezien
- Het is zeldzaam dat mensen dromen over hoe we een mooie sociale wereld met elkaar kunnen maken.
- Wanneer we over de sociale toekomst nadenken, lijkt deze vaak onveranderlijk

(Galtung 1976: 56–7; Bateman and Sutherland-Smith, 2011)

A close-up photograph of a camera lens. The lens is black and has several elements visible. The text "28-210mm" is printed on the left side of the lens barrel. The text "1:3.5-5.6" is printed on the top edge of the lens. The text "AF" is printed on the bottom left. The text "JAPAN" is printed on the right side. The lens is held by a person's hands, and the background is blurred. The lens reflects a cityscape with buildings and a sky.

Je eigen toekomst

Discrepantie zelf en maatschappij

“Ik had er nog nooit zo over nagedacht, maar misschien is een gave auto willen... (korte stilte) Ik wil wel meer doen met wat er speelt in de maatschappij. Daar wil ik verder over nadenken.”

(Evaluatie van een student aan het einde van een gastcollege)

De toekomst is onzeker, dus we moeten er maar niet over nadenken?

Hoe train je flexibiliteit?

- Breng jezelf steeds opnieuw in nieuwe posities
- Train een actieve verbeelding van andere mogelijkheden
- Toekomstbewustzijn gaat niet over voorspellen, maar om het gebruiken van de toekomst als een ruimte voor verbeelding

Nike and Boeiing huren science fiction schrijvers in om te innoveren

<https://thinkdifferentnation.com/2022/04/leverage-the-process-of-worldbuilding-to-imagine-new-possibilities/>

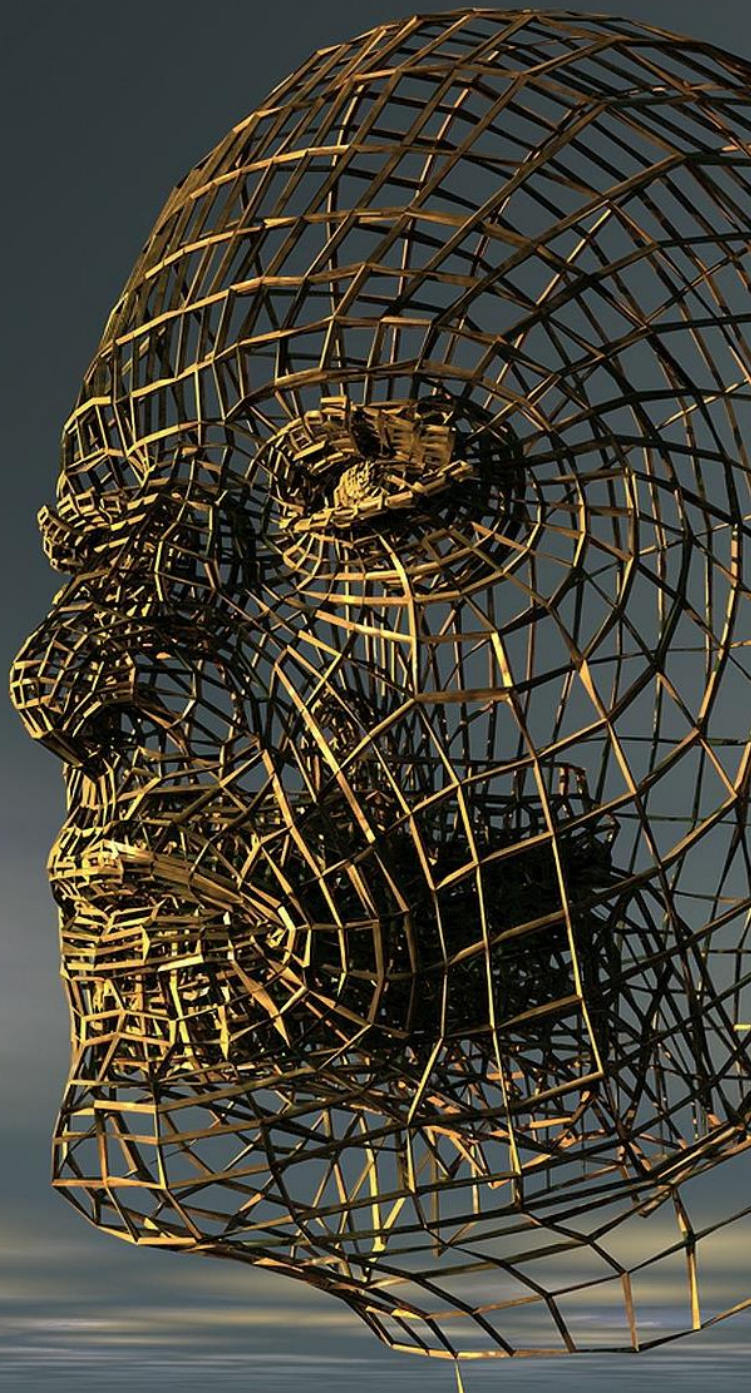
[Nike and Boeing Are Paying Sci-Fi Writers to Predict Their Futures | by Brian Merchant | OneZero \(medium.com\)](#)

Toekomstbewustzijn (futures consciousness)

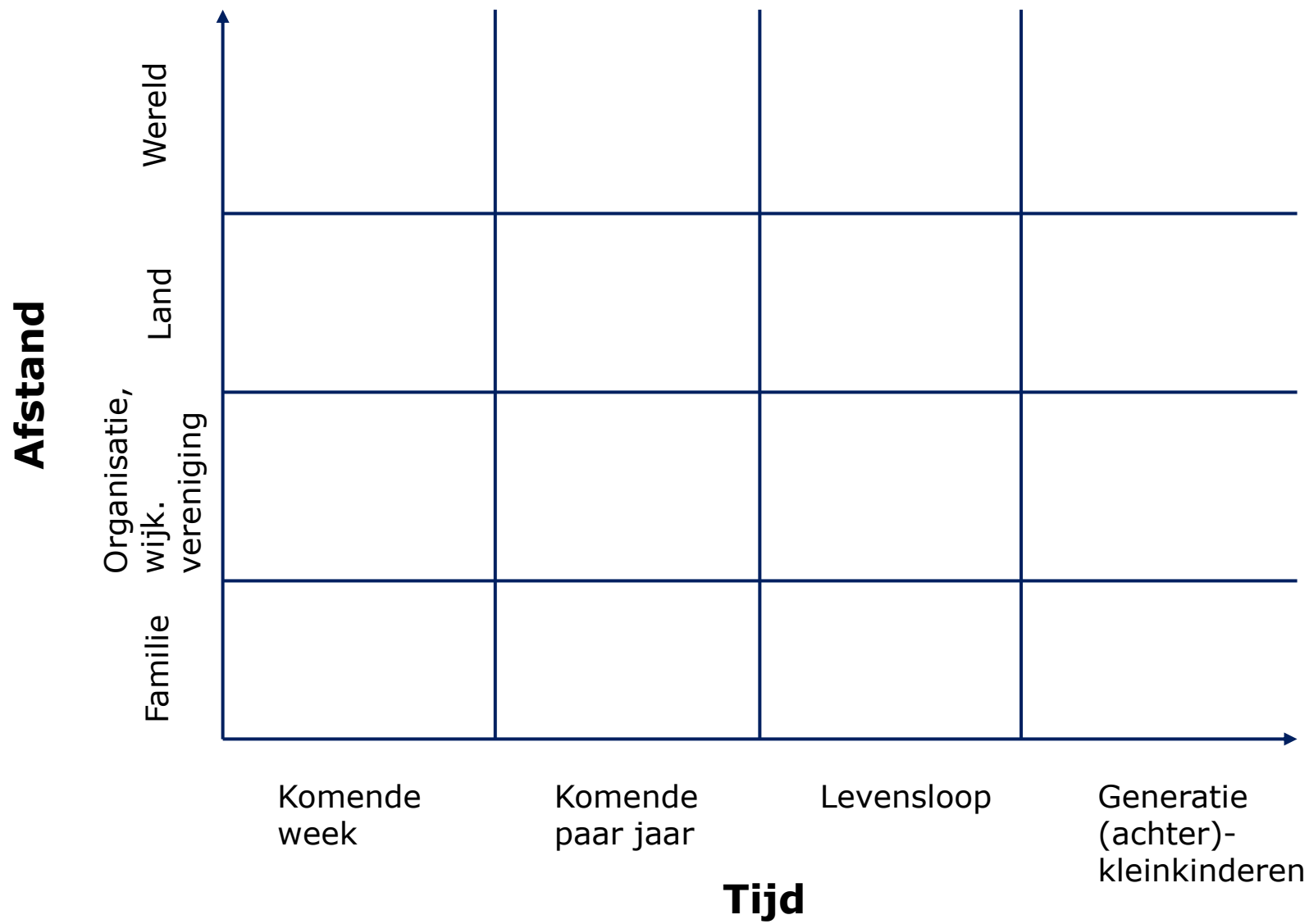
- Het is erop gericht kritisch na te denken over de toekomst en keuzes en doelen in het heden aan te passen aan de gewenste toekomst.
- Het versterkt het vermogen om te anticiperen op en of aan veranderingen.
- Toekomstbewustzijn gaat over persoonlijk welbevinden en maatschappelijk handelingsperspectief.

“Maatschappelijk verdienvermogen brengt drie stromingen bij elkaar:

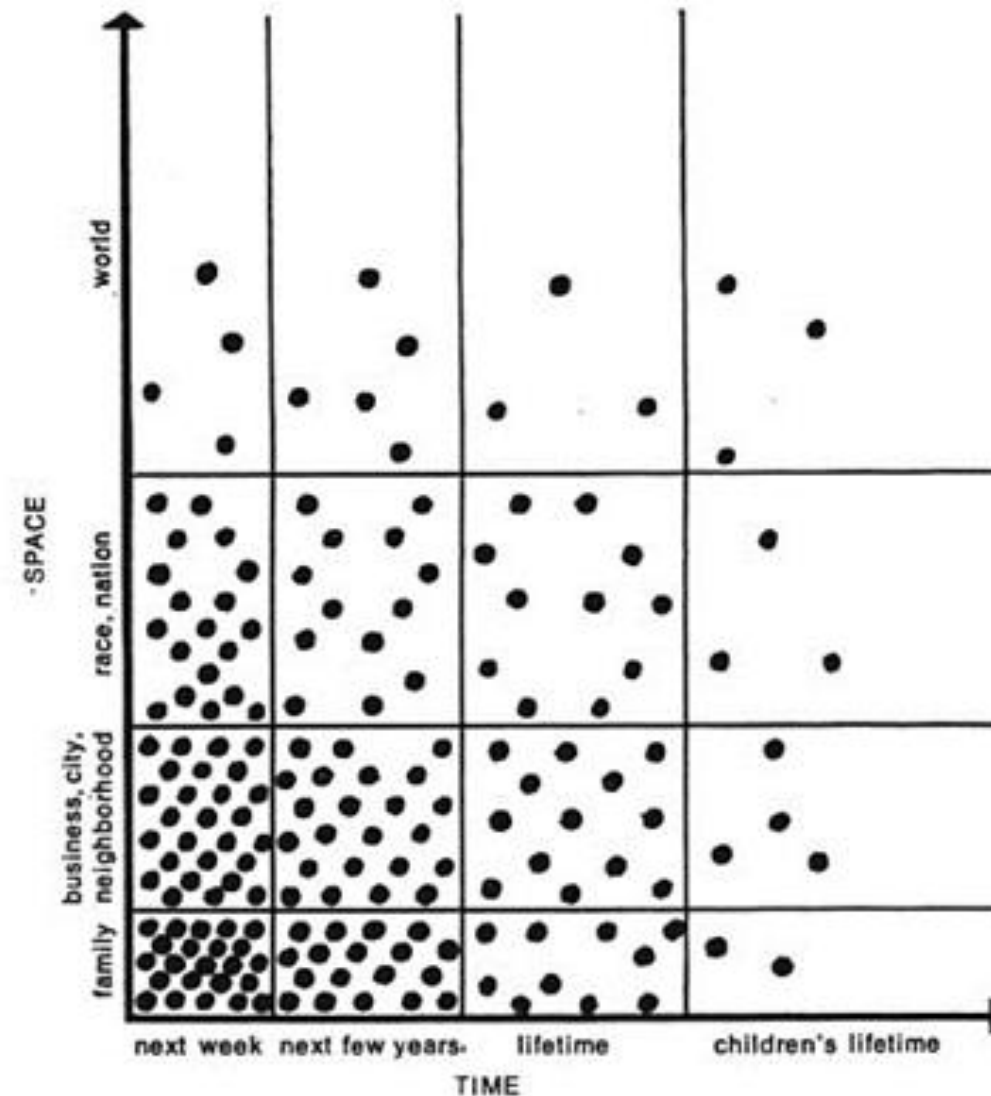
- het realiseren van maatschappelijk transitie
- innovatie gericht op verdienvermogen
- handelingsperspectief om innovaties voor het realiseren van maatschappelijk verdienvermogen te ontwerpen en te implementeren.”

(2023: <https://maatschappelijkverdienvermogen.nl/achtergrond/>)

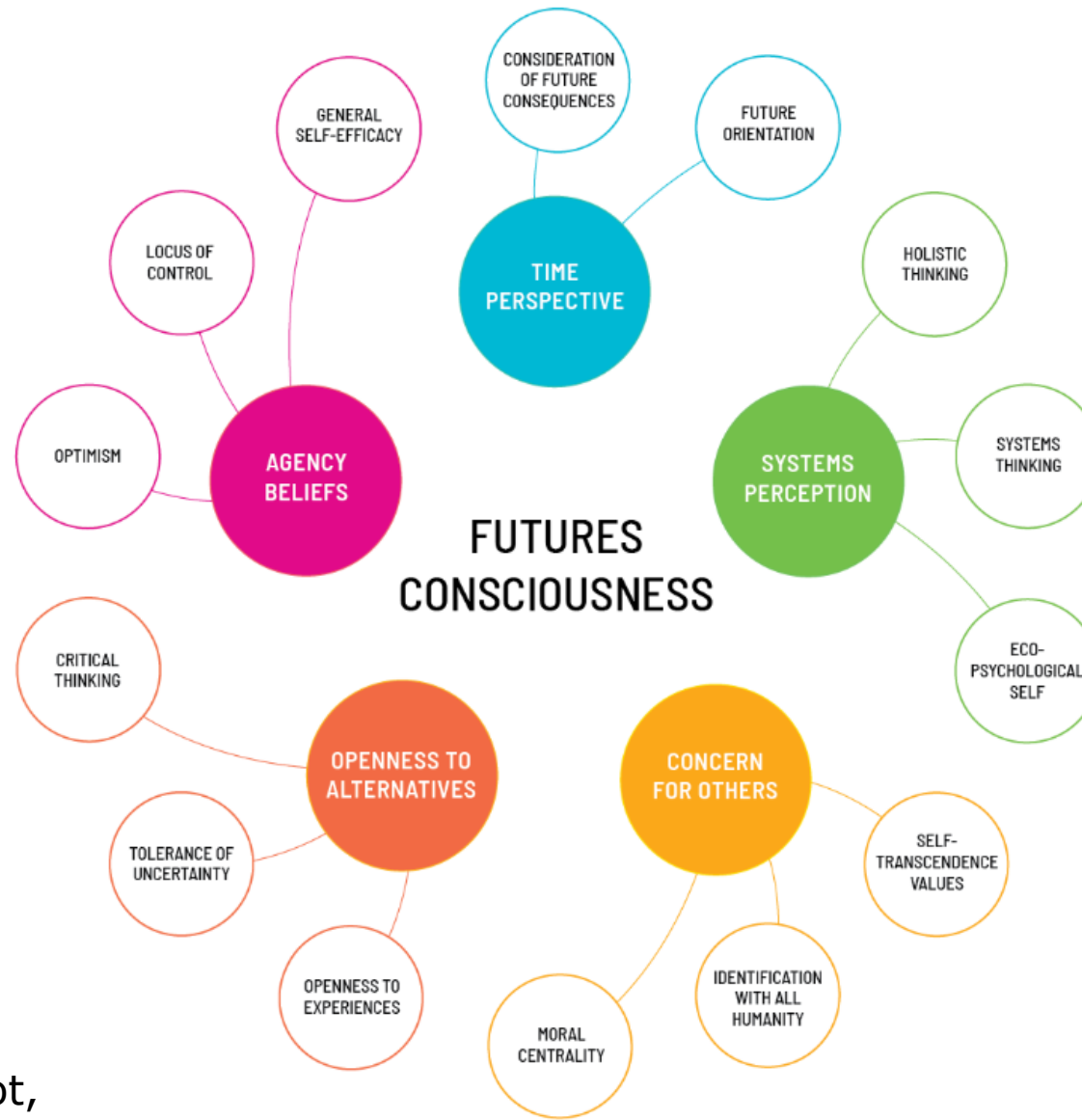

Vrij naar: Meadows et. al. (1972). *The Limits to growth; a report for the Club of Rome's project on the predicament of mankind*

Uit: Meadows et. al. (1972). *The Limits to growth; a report for the Club of Rome's project on the predicament of mankind*

Ahvenharju, Minkkinen, & Lalot, 2018.

<https://futuresconsciousness.utu.fi/scientific-basis/>

“Futures consciousness is the human capacity to understand, anticipate, prepare for, and embrace the future.”

De tijdmachine

- Hoe is het om te weten dat de wereld dreigt kapot gaan?
- Hoe hebben jullie ervoor gezorgd dat we er nu nog zijn?
- Hoe hebben jullie het volgehouden met alle dreigingen?

(Naar een oefening van Anneke Sools)

Meer visualisaties:

- Sools:

tandfonline.com/doi/full/10.1080/13645579.2020.1719617

- Tegentijd: <https://tegentijd.nl/zeven-generaties/>

Educational Design Research

“If you want to change something, you have to understand it, and if you want to understand something, you have to change it.”

(Gravemeijer en Cobb in: Plomp en Nieveen red., 2013, p.73)

- Onderzoek door te veranderen
- Veranderen samen met docenten, staf en studenten
- Resultaat is vernieuwend onderwijs, ontwikkeling van competenties en theorieontwikkeling

Bedankt voor de
gezamenlijke
toekomstverkenning!

We should not educate
people for a future they can
not live in.

Merlijn Koch

mj.koch@avans.nl | 0629582780

Docent Management in de Zorg (MIZ) | PhD-student

Avans - Academie voor Deeltijd | Avans Centre of
Expertise Brede Welvaart en Nieuw Ondernemerschap

www.avans.nl